

AKATALPA

Aralık 2005 - Sayı 72

Aylık Edebiyat Dergisi

ISSN 1305 - 7685

AKATALPA NOTLARI

Melih ELAL

Orhan Pamuk 23 Ekim'de, Frankfurt Kitap Fuarı etkinlikleri doğrultusunda daha önceki yıllarda Yaşar Kemal'e de verilen, Alman Yayıncılar Birliği Barış Ödülü'nü aldı. Gerek ödül töreni öncesinde, gerekse ödül töreni sonrasında yaptığı konuşmalardaki kimi sözleri, yazılı ve görsel basında büyük yankı yaptı; olumlu, olumsuz tartışmalara neden oldu. Tartışılmayan tek şey vardı: O da Pamuk'un romanları ve sanatçı kişiliği!

Baylar!... Orhan Pamuk, siyasetçi ya da tarihçi değil, romancı. Edebi kişiliğini, yapıtlarını tartışsak daha iyi olmaz mı? Ne dersiniz?

*

Gerçek yaşamdaki duyguların, yaşanmışlıkların dizelere yansımaları, insanın içini titretiyor. Hüseyin Peker, *Kitaplık*'ta (Sayı 87) yayımlanan şiirinin dizesinde "yatakta kahvaltı etmek ne zor, tek kişiyile" diyor. Tekrar çift olarak kahvaltılar dilemekten başka ne gelir elimizden!

*

Okumayı değil, seyretmeyi seviyoruz. *Korugan*, *Kıracı*, *Kirpi* adlı romanlarıyla; *Vidalar* adlı öykü kitabıyla ülkemizin önemli edebiyat ödülleri alan, 10'un üzerinde kitabı bulunan Sulhi Dölek; kasımın başlarında ölünce, kitapları yerine televizyon dizileriyle hatırlandı. Cenaze töreninde bile mikrofon yöneltilenler bu yönünü dile getirdiler. İyi seyretmeler sevgili okumaz!

*

Konya'da otuz aydır şiir adasında iğneyle kuyu kazmaya çalışan Murat Üstübal'la Bülent Keçeli'nin *Ücra*'sı Ekim 2005'te atölyeyi kapattı.

*

Sevgili okur, *Akatalpa* bu sayısıyla, 72. sayısıyla, edebiyat dünyasında söylemiyle yer edinmiş Bursa'da yayımlanan dergiler içerisinde *Yeni Biçem*'in kırdığı rekoru egale ediyor. Hatırlanacağı üzere *Yeni Biçem*, 72. sayıda yayımını durdurmuştu. *Akatalpa*, *Yeni Biçem*'den aldığı bayrağı taşıyor ve taşımaya sürdürmek niyetinde...

Akatalpa 1999'un sonlarına doğru Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin 324 nolu odasında Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver'in çabaları, o dönemin dekanı Ali Özçelebi'nin desteği, Hilmi Haşal ve İhsan Üren'in katkılarıyla ana rahmine düşmüş ve Ocak 2000'de doğmuştu. İki yaşındayken *Düşlem*'den Nuri Demirci de aramıza katılmıştı.

72 aydır aksatmaksızın, her ayın ilk günü elinize ulaşıyoruz. Şimdi Bursa'da bir rekoru egale ediyoruz. Ocak 2006 sayımızla rekoru kıracağız. Nice on yıllara, nice yüz sayılara *Akatalpa*...

İhsan ÜREN

YAZ DA BİTTİ...

Bu yaz da beyhude bir seferdeyim,
sıkıntıdan öldüğümü yazıyor günlüklerim.
Zamanlı zamansız yağdı yağmurlar,
keyfimizi kaçırdılar.

Bereket, meyveler verimli ve cömertti.
Kiraz kirazlığımı bildi, doldurdu mevsimini.
Kavunlar namuslu çıktı; tadıyla, kokusuyla
aldı hak ettiği parayı.

İstavrit cızlamı çekti; açtıkça açtı arayı.
Şeftaliler iri ve suluydu;

gözümüzü ve gönlümüzü doyurdu.

Deniz kıyısında kültür balıklarıyla nefsimi körlettim.
Balığı kuruttuğu için,

kızıp durdum açgözlü balıkçılara...

Yakasız açılmadık küfürler edip dümdüz gittim.

Ben ki çok hamarattım yazları,
şafak atmadan, fırlardım yataktan.
Günlerdir bir takıntının tutsağım;
düşümde baştan çıkarıyor beni,
sıralı sırasız, bir arsız kız...
Artık günün ebesi değilim!

Deli sularda gemilerim yok, bıraktım tasaları.
Sağlığım çok önemli çok, zaten yaz da bitti...
Tasımı tarağımı toplayıp kışa hazırlanmalıyım;
bu yıl ayva bol, demek ki zorlu geçecek kış...

Gerçi daha temmuzun teri sırtımda ama,
Hicaz bir şarkıyı doluyorum dilime:
"Enginde yavaş yavaş... günün minesini soldu.
Derdim bana arkadaş, bugün de akşam oldu..."
tutuyorum evin yolunu.

Harun Balcı, Mitat Çelik, Bahri Çokkardeş, Özlem Tezcan Dertsiz, İsmail Cem Doğru, Melih Elal, Gültekin Emre, Hayriye Ersöz, Yusuf Erten, Ahmet Günbaş, Hilmi Haşal, Zeynep Işıl, Hüseyin Peker, Hülya Deniz Ünal, İhsan Üren.

‘ŞAKAĞINA DAYA BENİ’

Gültekin EMRE

Bu “çengelli iğne”nin “kara delik”te işi ne demeyin. Birisini sevmeye başlarsak kalçasından falan, durur zaman, “kahverengi bir sevinç”, “unutulmuş sözcüklerle” açar kapağı “el değmemiş hüznülerle” kapansın diye tüm aralar; tüm delikler ve aşkın iki yakası bir araya gelsin diye. Kim ürpermez günün birinde *Şakağına Daya Beni* başlıklı bir şiir kitabında şöyle bir dize okursa: “*keskin dişli köpek yavruları kadar yalnızım*”, bir sonraki dize de aynı güçte, vurucu: “*İç i kurşun dolu gri bir torba kadar cansız*”. Bunu pekiştirecek bir başka dizeye daha rastladım biraz ötede: “*koca dolabın içinde asılı tek bir ceket gibiyim*”. Bireyin yalnızlığı ancak bu kadar çarpıcı gözler önüne serilebilir ve yüreğe iğnelenebilir: Böylesine taze, etkileyici dizelere başka şiir kitaplarında da rastlasak bile, şöyle bir dize ancak Deniz Durukan’ın yazdıklarında karşımıza çıkar ve çakılıp kalırız olduğumuz yere: “*erkekliği yeni uyanmış kadınlar*”. Ne demek şimdi bu? Gelin de işin içinden çıkın! Bu imge insanı kendinden aşağı atlatır, öylesine güçlü ki, gücünü nereden aldığı bile bulmak hiç de kolay değil. Her kadının biraz erkek, her erkeğin de biraz dişi olduğu biliniyor elbette, ama bu dize olağanüstü ve unutulacak gibi değil.

Bu flu görüntü demek bu kadar güzel bir imgeye, bu kadar ustaca dönüştürülebilir. Öyleyse erotik söylemin yol aldığı dizelere doğru yelken açıyoruz: “*sürtüyor zaman kasıklarımda*” dizesi ile “*tüylerini yeni aldırılmış bir kadın rahatlığıyla*” bir kadının iç dünyasına ayna tutuyor “balık eti dolgunluğunda” sarılınca aşka Deniz Durukan. Kara Delik (şiirin başlığı böyle) üzerinden de cinselliğe uzanıyor şair: “*kısa bacaklı atlar*” geçer şiirdeki kişinin üstünden, sonra da şöyle bir anlatım dile gelir: “*oysa sesin patlamaya hazır / bir su kesesi gibi / ipince akıyor deliğe / içtikçe dikleşiyorum, içtikçe*”... Çünkü o kara delik “kutsuyor bütün böcekleri”. Her kadının içinde bir başka kadın vardır o da “soyundukça soyunuyor”dur kendini göstere göstere. Sevişme yorgunu bir adam ancak bu kadar güzel betimlenebilir: “*ve sen menekşeleri solmuş bir adam gibi / yatıyorsun koynumda*”. Bu yorgun adam ne yapmıştır da halsiz düşmüştür böyle: “*tanrım! en tepede bir adam / gizli bir el gibi arkamda gidip geliyor / çekiliyor bütün ağaçlar geriye*” İşte bu “(s)anal bir aşkı gerçek” boyutlarıyla. Zaman “it gibi” sırtsa da “âdetten yeni kesilmiş bir kadın” pencerede iç çekiyordur bakarak, dalarak geçmişine. “kırmızı jartiyerli” ikizi de olsa bir kadın kendini zaman zaman “ırmağı boşalmış” gibi duyumsar; çünkü “*çıplak tenli, çinli bir adam uzadıkça / uzuyor içimde, düz ovalar, kızıl geyikler / namludan çıkan ıslak bir kurşun...*” Yine düşünüyordur kadın mor lekeler bırakan “kara ihanetleri, tersten sevişmeleri” Sevgilisine şöyle seslendiği de olmuştur elbette. “başla geriden saymaya beni” Sevgilisi de “gece hep tersten düşer kasıkları”na demiştir mutlaka. Sonra da şu gelir aklına: “*kara saçlı bir sürtüğün tek başına / çiftleşmesidir zaman, bileylemesidir kendisini*”

Deniz Durukan, aşkı ve hayatı kadın erkek ilişkisi düzeyine indirmediği gibi, yabancılaşmayı, yalnızlıkları da ustaca geçiriyor dizelerine. Büyük kent insanının (kadın / erkek) giderek yalnızlaşan ve mutsuzlaşan dünyalarına sokuluyor erotik imgeleriyle. Onların cinsel hayatlarında da geziniyor yerinde gözlemler devşirmek için. Cinselliğe, aşka ve erotizme kaba yaklaşımlar ve bakış açıları geliştirmiyor: İncelmiş bir hüznün imbiğinden süzüyor gözlemlerini, yaşananları, geçmişini ve bugünü. İçimizde uyanan kadınlık ve erkeklik duygularına, cinsel arzulara, aşka yöneliyor bakışlarını, bakışlarımızı. Ölüm ve dirim arasında gidip gelen sarsıntılarla yazıyor çarpıcı, özgün, etkileyici şiirlerini. Günümüz Türk şiirinde usta bir kalem Deniz Durukan. Hele onun ilk kitabı *Şakağına Daya Beni* kolay unutulacak gibi değil. Onun yukarıya aldığım kimi dizeleri uzun süre bana deniz feneri görevi görecek gibi gözüküyor.

Deniz Durukan, *Şakağına Daya Beni*, Komşu Yayınları, Yasakmeyeve, Kasım 2004, 78 sayfa.

Hüseyin PEKER

SAYILI GÜNLER

Ben hepsini biliyorum
yapı kalfası yüzünü bu dünyanın
tabak tuttuklarına üç kap yemek veren
tuzluklarda beyaz inci öğütler
karlarla beslenen kışları
sel baskınını öğreten, içtiği bir bardak suda

Ben hepsini biliyorum
aşçılık okulunda öğrenciydim o sıralarda
ben daraldım dostlarım
yalnızdım, çekim yaratıyordum kendime
bir oyma kayık, takvimde sayılı günler
kaşlarım dökülüyordu, bakmayın güldüğüme

Ben hepsini biliyorum rüzgâr tünellerinde
bir yolcuyum; gönüllü anne, istekli baba
içindeki sese bakarak ayak bileklerinde
yürüdüm, yoruldum kızıl devlerle
hepsi biliyorum şemsiye altında
yürüdüğüm su, deniz çekilince
bir isim yaratacak, yaslardan
bir yemek kendine, yağsız mezelerle

Hepsini biliyorum, çile kazınmış
kulakları kırık dökük, duymaktan
yemek kurslarında öğütülmüş
değirmenlerde sis dağıtan
sizin önünüzde cezalı
çerçevesiz camlarda bir tane

Hülya Deniz ÜNAL

ISIL İŞLEM...

Evler, yaşamın kapalı ucu
Kolalı mendiller
işlenmiş bin bir soruyla
güze hazırlanırken balkon
şekerlenmeyen reçel
sırtını güneşe veren
kuşlanmış avlu

nasılsa öyle...

cam, henüz kum hâlindeyken
kuyu derinliğiyle gemi:
-Deniz bir yolculuktur
kendine çıkarır insanı...

Yorgun bir alfabenin sakladığı harf,
devrik ve kara cümle
tırnak içinde:
- Üzülmesin kız kardeşim
her acı içinde taşır ilacını...

Hayriye ERSÖZ

1. SES

*Gök yüzünden düşerken Tanrılar
Ezberden bir veda şarkısı söylüyorlar.*

Kırılmadan önce duyulan ses
Aynıdır
Tanrılar da
Masallar da
Aynı sesle kırılır.

2. TANRININ ÖLÜMÜ

*Artık bir otobüsün camlarına vursundu karayel
Beni başka bir yolculukta sansındı...*

Yazgı. Beni buldu... Tanrılar merhamet dilenmez çünkü!
Yeşil yaprakların delici kederi: Rüzgâr!
Geldi ve işte bir Tanrı'yı daha tahtından etti.
Ben, önceden Tanrı. Onunla
İnanmıştım kendime.
Yer yüzünü titreten aşk
Benim değil! Göğümü işaretledi buhur.
Şimdi neyim acaba,
-aşktan sonra-
Yalnızca bir ölümlü mü?

Ah.. acı. Acı, o kemirgen!....

Ahmet GÜNBAŞ

GAZEL

*"Dünya dedikleri bir gölgeliktir"
(Bir halk türküsünden)*

Toprakmış giz sahibi
bizi çağıran oymuş
beğendirmeye aşkıplak evini
Bir çılgın hevesiyle güz çenginin
döne döne şarabını yoğurmuş
Unutkan boyalarınız tınmaz bunu
Kuyusunda ay bulaşığı fısıltılar
Hayyam'dan kalma yıldız zengini
yalınayak bir ıslıktır tutturmuş
İsi durur karasevda ateşinin
Ahşap bilgeyse kerpiç serseri
Bağdaş kurmuş esrikliği akşamdan
patikası yamacına sokulmuş

Dilmaç bilmez köklerdeki gazeli

Mitat ÇELİK

VEDA

biri kendinden ayrılmış üç kişi
palamutlarını serpmiş meşe
gülün yakıldığı yerin uzağında

denizin kıyısına gider
gibi yalancıçay

ayrılmış biri aksak
çakıl döşeli yolda
düş kurdu ... elmada kurt

biri kendinden ayrılmış

-sabah-

(ateşi çevreleyen, zahiren üç kişi.
havanın soğuk olduğunu soluklarından
anıyoruz.. siyah giyitli; elinde nar çubuğu
ateşi karıştırır. diğerleri uçuşan küllerden
yüzlerini sakınır.)

...

üçlüden biri..

- insan alışıyor her haline

üçlüden ikincisi

- yaşlanıyor bu ağaçlar

üçlüden üçüncüsü

- yine de üzerinde genç dalları var

kendinden ayrılmış biri

- doğması için gömmeliyiz
ölüyü

...

Hilmi HAŞAL

KIYI ÜŞÜMESİ

Uykulu bir kız gibiydi her zamanki deniz
güneş Altıntaş'tan şahlanırken hevesle
ufukta sancılı kızılılığı doğmanın
sanki az önce üfürülmüş kor parçası
sanki az önce öpülmüş dudakları kızın

(aşk mı aklına geliyor; susacaksın...)

hoyrattır dilek rüzgârı, eder edeceğini
yok sayamazsın sürüklenmiş kırgın gemiyi
içindeki zamanla, Bozburun'a doğru
daha demin şu limanda, ölüm yokmuşçasına
sanki kahrından kasılmış dizleri bir kızın

(aşk mı çiseliyor diline; ısıracaksın...)

odur, yarı sevap yarı günah izi kitaplarda
suç ve ayıp yarı yarıya acemilik çiçeği
açacak-solacak meraklı silsilesi doğanın
yarın açıklarda gezinecek anılarca belki
köpürmüş yakamozları uykulu bir kızın

(aşk mı esiyor kalbine; yutkunacaksın...)

(hiçbir kasırğa, insanı ondurmaz, bileceksin...)

ŞİİR VE İKLİM (11)

Yusuf ERTEN

*“Anne öldü mü çocuk
Bahçenin en yalnız köşesinde
Elinde siyah bir çubuk
Ağzında küçük bir leke”* Sezai Karakoç

Sezai Karakoç’u televizyonlarda göreniniz oldu mu? Bir iki fotoğrafı var, Diriliş Partisi çalışmaları sırasında çekilmiş. “Çekilmiş” bir şair o... Doğduğu şehirde (Diyarbakır) bir bulvara adı verildi. Ben bu bulvarı, bir cinayet haberinin içinde, televizyondan duydum. Gaffar Okan cinayeti Sezai Karakoç bulvarında işlenmişti çünkü. İslami kesimde (bu “kesim” sözcüğü iyi şeyler çağırıyor!) günümüz şair ve yazarlarını etkileyen birkaç bulvar var: Sezai Karakoç, Nurettin Topçu, Nuri Pakdil ve İsmet Özel bulvarları... Şairler içerisinde ilk kez insanın kelimelerden ve şiirden yaratıldığını söyleyen S. Karakoç’tur. Onun sesinde kurumuş, unutulmuş çeşmelerin akışı; yanlış sokaklara düşürülmüş mendillerin serzenişi var. Coğrafyayla, ırkla ilgili olmayan bir medeniyet projesi var yazdıklarında. Bugüne dek üzerlerine oturulmuş nice sandığın içini bize göstermeye çalışmıştır. Onun şiirlerinde eşyada ve zamanda “yalnızlığı” ortaya süren bir bakışın koyu izlerine rastlıyoruz. Şiire başladığı dönemler İkinci Yeni’nin temellendiği dönemlere rastlar; ama İkinci Yeni şairlerinin tene dayalı cinsel imajlarının uzağında kalmıştır; bilakis teni, insanla hakikat arasında bir engel olarak görmüştür.

Karakoç’un şiirlerinde bir trajedi var: Öteki olabilen bir özne; bazen bir pingpong topunun içerisinden bize bakar. Adeta bir çocuğun dünyasından hareketle dünyaya saf ve rafine bir bakış düşürür. Şiirinin bir başka yönü empati kurabilme özelliğidir. İlk şiirleri sosyal içerikliydi (sosyal içerik tamlaması da rahatsız edici; böyle olmayan şiir mi var!), yazdıklarında “somut” kelimelerin ağırlığı vardı. Sonraki şiirleri metafizik bir atmosfere dahil olur ve “soyut” kelimelerin yoğunluğuna terk eder kendini. Ortadoğu halklarının sorunlarına eğilir; kaybolmuş değerleri, ortak yazgıları dile getirir. İnsanı ruh; ruhu da tapınak olarak görür. Buradan hareketle topyekün bir toplumu “diriliş”e davet eder. Çoğu şiiri “telmih” sanatını ayaklandıran örneklerle yüklüdür; bu durum onu ilahi kitaplara ve o kitaplardaki kahramanlara yöneltir. Şairin o çok bilinen “Balkon” şiirini her okuyuşumda son dörtlükte bir sorun olduğunu düşünmüşümdür hep. Sanki şiirin son dörtlüğü olmasaydı daha bir kararlı ve sağlam yapıya kavuşacaktı... O dörtlük şöyledir: “*Bana sormayın böyle nereye / Koşa koşa gidiyorum / Alnından öpmeye gidiyorum / Evleri balkonsuz yapan mimarların*”...

Düşünen, sorgulayan, yazdıklarını rastlantılarla şekillendirmeyen çok kıymetli genç kalemler var “o yakada”... Bunların en önemlilerinden biri Ali Ayçil. 1969 yılında Erzincan’ın Çayırılı ilçesinde doğdu. Tarih bölümünü bitirdi. Öğretmenlik yapıyor. İki şiir kitabı var: *Naz Bitti*, *Arastanın Son Çırağı*... Bir de -ben inanıyorum ki laik kesimde yayımlanmış olsaydı eleştirmenleri ve yazarları uzun süre meşgul edecek bir kitap- *Sur Kenti Hikâyeleri* adlı hikâye kitabı... Bu kitaplardan bazılarını birkaç baskı yaptı. Buraya nereden vardım: Ali Ayçil’in *Dergâh* dergisinin ekim sayısında yayımlanan şiirinden... O şiiri herkesin okumasını isterim. “Kent” adlı şiirin giriş bölümünü dinleyelim:

*“Güneşli sabahları içine uzatacak
benden daha havadar bir evi yok ölümün
Çünkü sormam adın nedir, boyun kaç, yaban mısın yavan*

[mi

*Hangi kırdan kıraktan hangi ruhtan getirdin
Bu ıslak bahçeleri bu biçilmiş ekinleri hatırlatan kokuyu”*

Ayçil’in *Hece* dergisinin kasım sayısında yayımlanan “Türkiye Niçin Modern Türk Şiirine Muhtaçtır” başlıklı yazısı da kendi alanında birçok ilki -tespit, bağlantı ve isimleri yerine oturtmada- bünyesinde taşıyor. İtinayla okunacak bir başka yazısı da *Türk Edebiyatı* dergisinde Donkişot üzerine yazdığı bir denemesi: “Eski Esirimizin Hikâyeleri”... Ali Ayçil, günümüz şiirine yeni açılımlar, olanaklar sunuyor; halk şiirimizden aldığı nefesi içinde tutarak modern çağın dayattığı şiddete ve çarpıklığa karşı koyuyor. Taşa diz çöktüren bir keder, sözcüklerin birbirine değdiği yerde kendini ele veriyor. Şiirlerinin hiçbirisi gereksiz sözlere, sentetik yönelimlere kapı aralamıyor. Böylece yüksek sesle okunacak alanlara varıyor. Herkesin duyması gerekenleri, hiç kimsenin ifade edemediği bir dirilik ve şiddetle kâğıda düşürüyor. Şiirimizde lirizmi elden bırakmadan satirik unsurlardan bu derece ölçülü yararlanabilen şair sayısı oldukça azdır. Kirletilmemiş bir söyleyişle, uyuyan sözcükleri dünyanın ilk günlerinden birinde uyandırmanın yolunu açıyor. Bu anlamda Türkçeyi değişik avlularda söyleten, yeşerten bir şiir yazıyor. “*Kısa dalga / bin iki yüz metrede / bir zangoç çana dokunuyor / Demirbank iyi günler diler*”. Bazen bir şairi izleyebilmek için bir derginin çıkışını beklemekten alınan haz, dilden umudu kesmemeniz vesile olabiliyor. Ali Ayçil, bu şairlerden biri.

Hürriyet Gösteri dergisinin Ekim sayısında beş söyleşi yer alıyor: Hasan Ali Toptaş, Özen Yula, Evin İlyasoğlu, Osman Hakan A. ve Onur Caymaz’la yapılan söyleşiler... Hasan Ali Toptaş, edebiyatımız için önemli bir kazanım... *Derkenar* dergisinin (sayı 12) Kasım sayısında kendisiyle yapılan söyleşinin bir yerinde şöyle diyor: “*Okuru yok saymak, okurun yararına olan tek şeydir.*” *Gösteri* dergisi her zaman olduğu gibi az şiire yer veriyor.

İmgelem dergisinde Gülseli İnal’dan, Emel İrtem’e, Betül Dünder’e birçok nitelikli şairin şiiri var. Fakat dergi gerek biçimi gerekse önsözünden tasarımına kadar bir “mobilya kültürü” dergisini çağırıyor. Bol vernikli, cafcıflı ve bir iş görmek ihtiyacının parlatılmış haliyle malul... Mamul değil! Bazı sözcükleri, ekleri, bağlaçları yanlış yazan nice yaşını başını kitabını almış şair, yazar var. Sürpriz sözcüğünü “süpriz” diye yazan; “şey”leri sürekli bitişik yazan, “hiçbir”i sözcüğünü ayrı yazan; bağlaç olan “de/da”yı bitişik yazanlar var... Bazen de şapka(^)’ya ihtiyaç duyulunca yazmayanlarla karşılaşırız. Şu cümlede geçen şapkalı sözcüğün sıkıysa fırlatıp atıp şapkasını: “Bu yıl kârımı ortağıma bırakıyorum.”! Sözcükleri farklı (olmaması gereken) yerlerde kullananlar da var; şiir her şeyi kaldırmaz beyler! “Çok sessizlikte beklemiş gözleri” olmaz efendim; “Sessizlikte çok beklemiş gözleri” varken, böyle söylenir mi? Aynı anlama gelen sözcükleri sıralayanlara ne demeli: “*geçtim kafiyeden uyaktan / gönlüme kar indiren / bu sersefil koyaktan*”... Kafiye ile uyak aynı şey değil mi? Biraz daha geçmişe inerek “ayak” demek en iyisi sanırım... “Ne...ne” bağlacını kullanıp sonunda fiili olumsuzlayanlar da var: “*ne beni aradın / ne de eve haber vermedin*”, olmaz! Haber verdin, olmalı ki “haber vermedin” anlamı çıksın. Bu arada, tanınmış bir yazarımız, bir söyleşisinde “beynelmile” yerine “beynelminel” diyebiliyor... Bunlar sorun değil; kelimeler cansızdır, diyenlere sözümüz yok. Dikkat ettiniz mi, Ege’de dahil- şairlerin çoğunun yazdıklarında “r” konsonantı yok; Karadenizlilerde yoğun bir şekilde var bu “r” sesi... Fakat Karadenizlilerde çok az gözüken “ç” sesi de Egelilerde daha fazla var. Şimdi bir Egelinin şu ifadeyi “r”siz söylediğinin düşünelim: götürü vereceksen götürü ver; götürü vermeyeceksen, götürü verecek olanlar var”... Nâzım Hikmet bir yazısında “r” sesinin gücünden, kelimelerin altına girip bir tekerlek gibi görev alışından bahseder. Yüksek sesle okunacak şiirler “r”ye muhtaç olan şiirlerdir. Sesli harfleri üst üste bindirenler de dikkat etmeli... Yanılmıyorsam Nihat Sami Banarlı bir örnek veriyordu: “*mutluluğumuzu kutluyoruz*” ifadesinden hareketle, bir “uluma”ya dönüşmemesi gerekir sesimiz... Bütün bu anlattıklarım “duymak”la ilgili; bir profesör

olabilirsiniz, yeni Türk edebiyatı kürsüsünde; ama duymayı, koklamayı, dokunmayı beceremiyorsanız, edebiyatın sizden alacağı bir şey yoktur!.. Maalesef edebiyatımız bu tür “kifayetsiz muhterislerle” doludur...

Üç Nokta edebiyat dergisinin 4. sayısı çıktı.” Taşrada Merkez Hazırlıkları” adı altında, taşra dergilerinin söz aldığı geniş kapsamlı bir sayıyla okurla buluşan derginin editörlüğünü Cenk Gündoğdu yapıyor... Bundan böyle Yusuf Çotuksöken danışmanlığında çıkacak olan dergi üç ayda bir yayımlanacak. Yeni tasarımı ve içeriğiyle göz dolduran dergide edebiyatımızın önemli kalemlerinin yanı sıra genç imzaların da ürünleri yer alıyor. Toroslu yayınlara öncülük ettiği bir diğer gelişmeye tanınmış şairlerimizin seçme şiirlerini yayımlamaya başlaması oldu... İlk celsede on iki şairin seçme şiirlerini Cenk Gündoğdu editörlüğünde yayımlayan Toroslu, şiir adına attığı cesur adımla ilgi uyandırmayı ve takdir edilmeyi hak ediyor... Kitapların yayımlanış amacına dair Cenk Gündoğdu şunları vurguluyor:

“Türk şiirine kendi sesini kabul ettirmiş bu şairlerimizin, poetik serüvenlerini gösteren bir çalışma olsun istedik. Dizideki kitapların son bölümünü şairle yeni yapılan (yayımlanmamış) bir söyleşi oluşturuyor. Bu söyleşilerin, okurun, şairin poetik serüvenini anlamasına yardımcı olmak, şairin şiir(in)e bakışını anlamak ve şiire girmek adına elde tutulacak şiirden bir pusula olduğunu söylemek isteriz. Ayrıca söyleşiyi yapanların hemen her birinin ‘genç’ şair olması da ‘genç’ şairin önceki kuşak şiirini sorgulaması olarak da görülmelidir.” Kimler mi var bu şairler arasında? Arif Damar, Abdülkadir Budak, Ayten Mutlu, Eray Canberk, Müslim Çelik, Hayati Bakı, Kemal Özer, Tahir Abacı, Orhan Aklaya, Güven Turan, Haydar Ergülen, Mehmet Taner, Salih Bolat... Şöyle diyor Tahir Abacı, “Şivan” adlı şiirinin bir yerinde: “O oltu taşı sözler, o çömlek anılar / Yılan ivmesi gülistan sınırında / Yörük susuzluk hep yürürlükte”... Bu kitapların bir kısmına verilen isimleri şairlerin önceki kitaplarından, şiir adlarından biliyoruz. Bu isimlerden benim en çok sevdiğim Haydar Ergülen’in Yağmur Cemi oldu... Şiir kitabı isimlerinde (tamlama halinde olanlar) en sık geçen sözcüklerden biri “zaman”... Bu seride de iki kitabın isminde kendine yer bulmuş: *Kıyıtı Sularında Zaman* (Eray Canberk), *Zamanın Yüreğindeki Gece* (Tahir Abacı)... Yılların usta şairi Kemal Özer’in seçme şiirlerine verdiği isim daha çok bir öykü ismine denk düşecek nitelikte... Ve bu zincirleme tamlama okurun içinde devam edip gidecek türden: *Dalgayı Haber Veren Yakamoz*... Seçme şiirler için kötü bir isim. Aynı şekilde Hayati Bakı’nın kitabına verdiği isimde de sanki bir fazlalık var: *Yorgun Sarkaç Tamircisi*. Yorgun Sarkaç olsaydı ve bize *Saatleri Ayarlama Enstitüsü*’nü hatırlatmasaydı daha güzel olmaz mıydı? Bu isimler arasında tek sözcük olmasının verdiği riski de üzerine alan fakat yeni bir sözcükle bizi tanıştıran Müslim Çelik’in kitabının ismi dikkat çekiyor: *Kızbes*... Şairinin şiirinin geçtiği koyakların sesini de taşıyor...

Kitaplardan söz açmışken 2005 yılında ilk kitabını yayımlayanlar (birkaç istisna hariç) okurları hayal kırıklığına uğrattı. Kimler mi var ilk kitabı yayımlananlar arasında? Onlarca isim.. Biz çok kötü olan kitapların failerini zikredelim: Şakir Özudoğru, İlyas Orak, Ertan Yılmaz, Aylin Antmen, Tezer Cem, Alper Gencer... Arada kalan kitaplar ise: Emrah Altınok, Hakan Keysan, Ali Duman, İhsan Tevfik’e ait kitaplar... fakat üzerlerine gerektiği ölçüde söz açılmayan birkaç şiir kitabına dair notlar düşmekte yarar görüyorum.

O! (Nilay Özer, Yasakmeyve) *Zamana Dağılan Nar*’dan sonra şairin yayımladığı ikinci kitabı. Bir olgunluk kitabı. “Babam İçin Bir Sonsuz”, “Muhacirin Evi” adlı şiirleri üzerlerinde uzun uzun durulacak şiir hamlelerini ve teklifleri barındırıyor.

Özlem TEZCAN DERTSİZ

GAM

do

do-lup dolup taş tı fincan, doymadı yanı lmaya
bin gam çekti bülbülüm, çeker bir o kadar daha

do-re-mi-fa-sol-la-si-do

“ben orada oralı gibi kaldım
dere otları ve uzun arklar boyunca”

Aşkın tek başınalıkla yer değiştirdiği kızıl bir akşamda ortasından geldiği bir gülün yapraklarını, tetik düşürür gibi düşürmeye meyilliyor:

“iyisi mi sen birkaç yaprak al yanına benden
bir gülün tamamını taşımak zordur”

Aradaki (Emrah Altınok, Çınar Yay.) 1980 doğumlu şairin ilk şiir kitabı. 2003 yılında Rıfat Ilgaz ve Melih Cevdet Anday şiir ödülleri alan Altınok’un kitabı, “su”, “çamur” ve “kum” bölümlerinden oluşuyor. Anlatımcı bir üslubu var; çocukluğun imajlarıyla beslenen... Kaos, hiçlik, delilik sularından çıkıp kıyıya vardığı yerde gözlerini yüzüne yerleştirirken düşüren bir özne var şiirlerinde. Zaman zaman şaşkıncı bir bayırdan çıkıyor öntümüze ve şöyle diyor:

“bu dağ merdivenlerinden geçenlerin/ağzı çabuk bozulur”

İyi Güller (Ali Duman, Medcezir) şiir ve yazılarını; *E, Kaşgar, Yedi İklim, Hece, Şiir* dergilerinde yayımlayan Ali Duman 1967 (Ankara) doğumlu. *İyi Güller*, aşk kavramı etrafında farklı yollardan yapılan yolculukları ihtiva ediyor. “Göz”, “sevgili(m)” sözcükleri hemen her şiirinde karşımıza çıkıyor. Sıcak, samimi yaşamışlığın el verdiği dizeler...

“Bu gece konuşacak

Çünkü bir dağı selamlıyor içimdeki serüven”

Ali Duman’ın kitabı çok güneş görmüş bir avludan sesleniyor... Zamana bir rüzgâr gibi yayılırken şöyle diyor:

“Nerde apansız kişneyen büyük yağmurlar

Üzümden incirden ve nardan okunan”

Cemal Süreya 1980 yılında yazdığı “Şairler” adlı denemesinin son paragrafını şöyle noktalar:

“Bakan ne diyorum: Her şairin ilk yapıtı, bir kumaşın ilk metresi gibidir. Şair bütünüyle o ilk yapıtta, ilk dizelerde saklıdır. Gerisi boş laf! Ama ikinci derecede bazı şairler üstünde spekülasyon olmuştur, olsun. Bir ölçü değil bu. Gerçek şairler için söylüyorum ben bu sözleri..” Cemal Süreya “ilk yapıt” ifadesiyle muhtemelen “ilk kitabı” kastediyor; fakat bu tamlamadan “ilk şiir” anlamını çıkarmak da elimizde. Kitapsız bir şair, Mustafa Atapay’ın *Şiir Atı* dergisinin son sayısında yayımlanan bir şiirine kulak vermek en doğrusu belki de:

“Şiir tümüyle gereksizdir

Akil barındırmaz içinde

Ve içimizdeki şeytani

Kudurtan ahulu bir baldır

Bayıltır bizi yücelten

Sarhoş kokusuyla

Eski bir korsan gemisiyle sönmüş

Hayaletiyile ancak

Sezginin yosununa

İsmail Cem DOĞRU

AKIŞAN

hiç de alışyorsun gibi bir kuşku dökmek değil
sonra birinin aşk oldum sanması
bir büyütmediğin kalınır bir de büyütüldüğün
yaşlarla karışırın yaşlar kuruyana karışır

bu da beni öyle bir sindirmek ki
yenilgi gibi duruyor tadının altında beni bulmak
hatırlar dolusu ten artığı denemiştin
çözülen her düğmenin bana örtüldüğü anlar
çünkü sende kalanlar ve morun haczi için
bir hücreden bir yalan çıkarabilirsin bir de anahtar

alışyorsun sonra aşk oluyor enstrümantal
büyüyorsun yanılığlar açıyor bir ay çiçeği
bir başka ay bir akasyaya keman adını veriyorsun
sonra kan oluyor aşka bir nota

öyle bir keman barut koklamanın tadıyla izler
bir çakılın bir pusuya çakılmasını
ve kayalar tırnak yangınlarından düşerler izimin düşüne
yüzleri kanayana dek kaç adamdan alır hırsını o tırnaklar
gerisi gibi keşke hiç keşke olmasaydı

gördün ya o kadar da kalabalık değilmiş gürültüler
ama bir ses içinden nehirler çıkarıyor
aşk yüzüne yüzüne kapanıyor akıştım sanıyorsun
sonra yapış yapış aşk kaçıyor içine
yanında fazladan sevgilisi olan var mı diye bükülüyor
[yüzün

iki gözün fazladan tanrısı olan birini arıyor

gerisi gibi herkesin dolacak bir boşluğu oluyor
ya da boşalacak bir fazlalığı
keşke hiç keşke olmasaydı

Harun BALCI

MURADIYE SAATİYLE ALTI OTUZ

benim yalnızlığım bu sokaklardan başlar
bu evlerin perdelerinden
kapanmalarından

çıkıldıkça basamakları artan bir merdivendir o
bir silgidir
günlerini kâğıtlara yaslayarak tüketen

bunu bir bu evlerin kızları bitirir
uyanmaları

Zeynep IŞIL

ZAMAN BUHRANI

Kapılar dar,
Çıtkırlıacak bilekler gibi
Işıklar cılız, toprağa gömük ampul:
Bugünü aydınlatmaya voltajı kalmamış
Dünün üstüne düşürmüş neyi varsa
Kulak zarımın eşliğine
Devasa dalgaları çarpar yutkunmaların

Elbisenin çıkartamadığım
Dar kolları gibi gündüzler
Sabahlar portakal kabuğu tadında
Öğleye varmadan ünlemlerimiz dibi bulmuş
Sonda, bir yaşam dolusu paslanmış su
Avcumun kırışıklıklarında akacak olan

Tutkuları bağrına basan gece
Göz kırpışı kadar sürer
Burkar içimi az sonra gelecek bitişi
Kabuksuz ayçekirdekleri
Yatıyor gümüş kakmalı tabakta
Tozlanmış, tatları gitmiş

Bahri ÇOKKARDEŞ

GÜL GÖLGESİ

dolaşırdı ayla gül

Sonsuzluğundan
Geçmek bilmezdi sevda
Fotoğrafında solmadan gül

Karanlık bir gecede
Açılır yarasalı evin kırmızı penceresi
Kör düşlerin bekçisine

Çiy düşmüş sabahlara
Gri akşamüstlerinden

Orman gürültüsü
Ardından büyüyen
Yalnızlık travmalarının
Cam kılıçlarla
Sonsuz ilkbaharda
Kelebek dansı

Mavileşmeden
Derinde uyuyan sular
Sessizliğin kemikleri kırılır
Havalanır boyalı kuşlar

Açar
Dolunay bakirelerinin
Gül gölgesi

İÇİNDEKİLER

Cilt: 6 Sayı: 61 - 72

Ocak 2005 - Aralık 2005

(Köşeli ayraç içindeki rakamlar sayıyı, ötekiler sayfayı göstermektedir.)

ABACI, Tahir	: Yüz Küçük Şiir'den - Saba / Buğday (şiiirler) [71] 1	: 'Harfler Kitabı' [62] 7	: Kendime Savurduğum Hançer [63] 4
AHMET NECDET	: "Bir Başka Ben" Sonnet'si (şiiir)[69] 6	: Çatır Çatı Çağlaçakır [64] 6	: 'Zifir' [65] 7
AKYOL, Sina	: Sekiz Ağır Söz (şiiir) [67] 3	: 'Açık Yara' [66] 6	: 'Bellek Odaları' [67] 7
AYÇİÇEK, Arzu K.	: Uçurum Çocukları (şiiir) [68] 7	: 'Eteğimdeki Taşlar' [68] 6	: 'Foklar Söyledi Ben Yazdım' [69] 6
BALCI, Harun	: Ark (şiiir) [64] 6	: 'Nicholas'ın Portresi' [70] 7	: Ol ya da "Kösnül Kavak Yelleri"[71] 7
	: Kaval (şiiir) [68] 7	: 'Şakağma Daya Beni' [72] 2	
	: Muradiye Saatiyle Altı Otuz(şiiir)[72] 6	ERGUVAN, Arif	: Çorak (şiiir) [64] 7
BEKTAŞ, Habib	: Filistin (şiiir) [63] 3	ERGÜL, Doğan	: South Amerika (şiiir) [69] 7
BİLMİŞ, Uğur	: Korkunç (şiiir) [65] 5	ERİM, Ceyhun	: Bunca Yıl Çok Işık Birikti Avuçlarımda [62] 4
	: Rüya (şiiir) [69] 7	ERKEKLİ, Osman Serhat:	Şarap (şiiir) [70] 2
BİLSEL, Şeref	: Ney ve Yen (şiiir) [62] 3	ERSÖZ, Hayriye	: Sizin Sayılarınız Benim Kelimelerim Vardı (şiiir) [71] 3
ÇAKMAK, Ahmet	: Denizden Ölen Kentler (şiiir) [61] 5		: 1. Ses / 2. Tanrının Ölümü (şiiir)[72] 2
	: Telaş (şiiir) [66] 7	ERTEN, Yusuf	: Şiir ve İklim [63] 8
ÇALIKUŞU, Nevzat	: Saffet [64] 7		: Şiir ve İklim [64] 8
ÇELİK, Mitat	: Arzu Olarak Söylem ve İlhan Berk'in 'Yapraklar'ı [70] 2		: Şiir ve İklim [65] 8
	: Veda (şiiir) [72] 3		: Şiir ve İklim [66] 8
ÇELİK, Müslim	: Bursa'da Aşk Böcüğü (şiiir) [70] 1		: Şiir ve İklim [67] 8
ÇOKKARDEŞ, Bahri	: Ay Ayini (şiiir) [63] 4		: Şiir ve İklim (7) [68] 8
	: Mağara Yazgıları (şiiir) [65] 6		: Şiir ve İklim (8) [69] 8
	: Tarantula Defterleri (şiiir) [67] 7		: Şiir ve İklim (9) [70] 8
	: Gül Gölgesi (şiiir) [72] 6		: Şiir ve İklim (10) [71] 4
DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü: Yaşamının Ulaşacağı (şiiir) [61] 1			: Şiir ve İklim (11) [72] 4
DARA, Ramis	: Akatalpa Taifesi [61] 1	ERYÜKSEL, Ali	: Haikular (şiiir) [62] 7
	: Şairler ve Badem Ağaçları [62] 1		: Mum (şiiir) [68] 7
	: Şairler ve Otlar [63] 1	FERHAD, Hüseyin	: Levh-i Mahfuz 1. Kumral Abdal 2. Çile 3. Kırlangıç Mevsimi 4. Yalnızlığın Argosu (şiiirler) [65] 1
	: Dünyada Sadece Ben Yokum [64] 1		: Levh-i Mahfuz 5. Kızıl Elma 6. Dengbêj (şiiirler) [66] 3
	: Şimdilik Temmet! [66] 1		: Levh-i Mahfuz 7. Balbal 8. Çöle Dökülen Nehir (şiiirler) [67] 3
	: Fani Fani [68] 1	GİDERER, Hakkı Engin:	Ada, Sabun Baloncukları Üflerken Burnuma, Soruyor (şiiir) [69] 5
	: Şiiri Şairlerin Zulmünden Kurtarma Denemeleri, I Özgüven mi Düzgüven mi [69] 1		: Ölü Sevici (şiiir) [71] 6
	: Şiiri Şairlerin Zulmünden Kurtarma Denemeleri, II Lütfeden Kim [70] 1	GÜLBEK, Tamer	: Polen (şiiir) [68] 7
	: Ne Gelir Elimizden İnsan Olmaktan Başka [71] 1	GÜMÜŞDOĞAN, Emre:	Göl Mevsimi (şiiir) [70] 7
DEMİRCİ, Nuri	: Kediye Yeni Görev [61] 4	GÜNBAŞ, Ahmet	: Üç Şair Hali: Varsıl / Şiirsakal / Erkenci (şiiirler) [66] 1
	: Kedi Kavmi [62] 8		: Gazel (şiiir) [72] 3
	: Kedi Kâbusu [64] 4	GÜVEN, Metin	: Üçgen (şiiir) [61] 7
	: Kırlangıçotu (şiiir) [65] 3		: Yamuk (şiiir) [62] 6
	: Kedi Zamanı [66] 4		: Merhaba Aloysius, N'aber? [65] 6
	: Kedi Gölgesi [67] 4		: Şiir Yeniden mi Yaratır Hayatı [71] 8
	: Kedi Çılgılığı [68] 4	HAŞAL, Hilmi	: Kıyı Ateşi (şiiir) [61] 3
	: Kamış (şiiir) [69] 1		: Kıyı Yakası (şiiir) [62] 3
	: Elektronik Kedi [70] 4		: Kıyı Kehaneti (şiiir) [63] 1
DOĞRU, İsmail Cem	: Yeniden (şiiir) [61] 6		: Kıyı Defteri (şiiir) [64] 3
	: Afra (şiiir) [68] 6		: Kıyı Sürçmesi (şiiir) [68] 3
	: Kırmızı (şiiir) [70] 3		: Kıyı Silinmesi (şiiir) [69] 3
	: Akışan (şiiir) [72] 6		: Kıyı Çimlenmesi (şiiir) [70] 3
ELAL, Melih	: Akatalpa Altı Yaşında [61] 8		: Kıyı Üşümesi (şiiir) [72] 3
	: Karşı Tavrın Dergisi 'Karşı Edebiyat' [62] 2	IŞIL, Zeynep	: Sunanın Gidişi (şiiir) [67] 5
	: 'Yansımam' [63] 2		: Zaman Buhramı (şiiir) [72] 6
	: Türkiye Defteri: Kemal Tahir'in İzinde Bir Dergi [64] 2	KAYIRAN, Yücel	: Sorarlar (şiiir) [62] 1
	: 'Halkın Dostları'nın Ardılı Bir Dergi: 'Militan' [65] 2	KEÇELİ, Bülent	: İmge Tavaf (şiiir) [71] 6
	: Edebiyat Günleri [67] 1	KEMAL, İlhan	: Mağmum (şiiir) [61] 5
	: 'Yeni Dergi' ve Memet Fuat [71] 2	KIRIMLI, Mehmet Sadık:	İşık (şiiir) [62] 6
	: Akatalpa Notları [72] 1		: Eskiden (şiiir) [69] 7
ELHAN, Melih	: Gezgin (şiiir) [68] 2		: Cam (şiiir) [71] 6
	: Su Damlası (şiiir) [70] 3		
EMRE, Gültekin	: Simurg'un Şiirleri, Şiirlerin Simurg'u [61] 6		

